

HÅLOGALAND
LAGMANNSRETT

NORGES DOMSTOLER

Årsmelding 2025

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan

Hålogaland lagmannsrett er Nord-Norges anke-domstol og en av seks lagmannsretter i Norge. Lagdømmet omfatter fylkene Nordland, Troms og Finnmark, i tillegg til Svalbard og Jan Mayen. Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettene og jordskifterettene i lagdømmet, og behandler både straffesaker og sivile saker, herunder overskjønn og anke over jordskifteavgjørelser. Lagmannsretten har sitt hovedsete i Tinghuset i Tromsø, men har også rettssteder med egne lokaler i Mosjøen og i Bodø. Et eget rettssted med lokaler i Alta tas i bruk i april 2026. Ved behov for befaring eller dersom særlige grunner tilsier det, avholdes det ankeforhandlinger også andre steder i lagdømmet.

Vårt mål er å treffe riktige avgjørelser innen rimelig tid, som møtes med respekt og tillit hos partene i sakene, aktørene som opptrer for lagmannsretten og allmennheten. Domstolenes ide- og verdigrunnlag – uavhengighet, rettssikkerhet og tillit – er styrende for virksomheten. At avgjørelser holder høy kvalitet, treffes innen rimelig tid og etter betryggende saksbehandling, er viktig for å opprettholde den tilliten domstolene har i befolkningen. At vi viser åpenhet,

er tilgjengelig og har evne til omstilling i takt med samfunnsutviklingen, skaper også tillit.

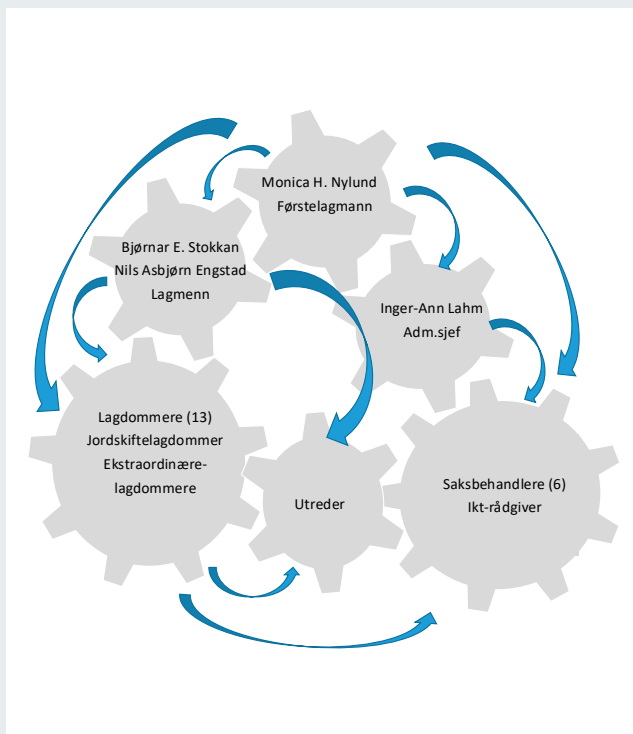
2025 – Året i lagmannsretten

Lagmannsretten har hatt jevn saksavvikling og stabil bemanning i 2025. Straffesakene utgjør fortsatt 60 % av vår portefølje, og slik har det vært i mange år. For sivile saker hadde vi i 2025 en betydelig nedgang i innkomne anker over dom, men økning i anker over kjennelser og beslutninger. Lagmannsretten har kort berammingshorisont, det vil si den tiden det tar fra det er besluttet at en sak skal behandles i ankeforhandling og til rettsmøtet kan holdes. Utfordringen er ofte å finne et tidspunkt hvor alle aktørene, prosessfullmektiger, sakkyndige, aktor, forsvarer og bistandsadvokat, er ledig samtidig.

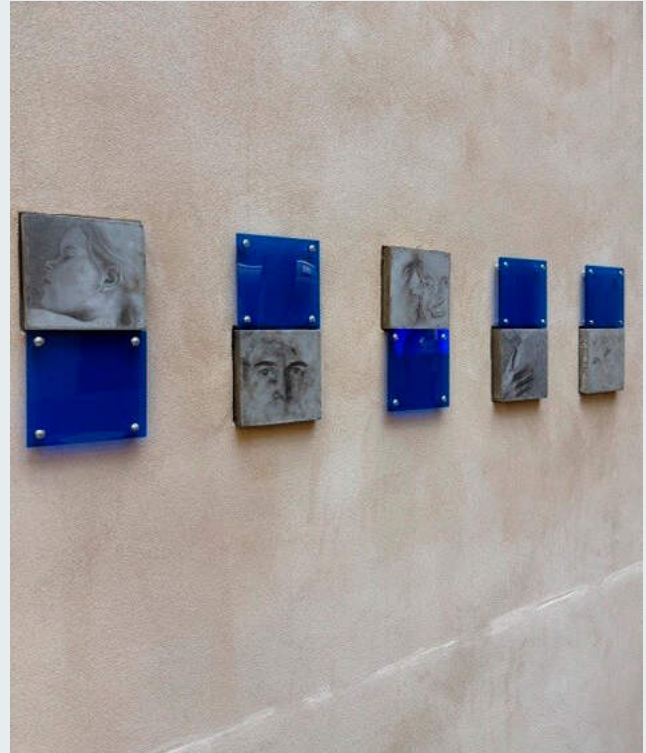
En del kortvarige ankeforhandlinger holdes nå som fjernmøter, med dommerne i rettssalen og aktørene til stede på sine kontorer, men vanligvis møtes alle aktørene fysisk i rettssalen. Bruk av fjernavhør ved lyd og bilde er blitt en naturlig del av de aller fleste ankeforhandlingene. Siden 2018 har lagmannsretten, sammen med Nord-Troms og Senja tingrett, deltatt i prosjektet "Opptak i retten". Prosjektet går for lagmannsrettens del, ut på å gjenbruke forklaringer som er tatt opp på lyd og bilde i tingretten under ankeprøvingen eller ankeforhandlingen. I de fleste tilfeller innebærer dette at vitner og sakkyndige ikke trenger å møte på nytt under ankeforhandlingen.

I løpet av 2025 har medarbeiderne i lagmannsretten tatt i bruk KI for å øke effektivitet og kvalitet i saksbehandlingen. Microsoft Copilot er en KI-assistent som kan bistå dommere og øvrige medarbeidere med blant annet informasjonsinnhenting, oppsummeringer og utkast til avgjørelser, og også benyttes i administrativt arbeid.

Reformer, lovendringer og nye retningslinjer for alle deler av saksbehandlingen krever kontinuerlig utvikling av kompetanse i domstolene. I 2025 har både dommerne, saksbehandlerne og lederne deltatt på ulike kompetansetiltak. Mange medarbeidere har fått mulighet til faglig utvikling, som styrker kvaliteten på det arbeidet vi driver, og fått inspirasjon til videre utvikling av lagmannsretten. Alle ansatte deltok i tillegg på vårt årlige internseminar som ble arrangert i vakre omgivelser på Wood Hotel i Bodø.

Lagmannsretten har egne rettslokaler i Nordland og Troms, men har i mange år savnet et eget rettssted i Finnmark. I 2025 har vi imidlertid deltatt i brukerutvalg for nye og funksjonelle rettslokaler i Alta, i sambruk med Vestre Finnmark tingrett. Vi ser frem til å kunne ta rettslokalene i bruk fra april 2026, og til at meddommere fra Finnmark dermed får gjøre tjeneste i langt flere saker enn tidligere.

Kunst i Tinghuset, Concrete Nature av Oili Puolitaival

Meddommere som påtar seg det krevende samfunnsoppdraget det er å delta i avgjørelse av rettssaker, er helt sentrale i norsk rettspleie. Fra januar 2025 er 512 meddommere valgt for å delta i ankeforhandlinger i straffesaker i Hålogaland lagmannsrett. I tillegg deltar arbeidslivskyndige meddommere i arbeidsrettssaker, skjønnsmedlemmer i overskjønn, meddommere i jordskifteavgjørelser og fagkyndige meddommere i andre sivile saker når det er behov for dette. Meddommere fra det alminnelige utvalget deltar også i barnevernssaker og i saker om tvunget psykisk helsevern. Digitaliseringen i domstolene har hatt stor betydning for samarbeidet med meddommerne. Disse kan nå lese dokumenter og sjekke habilitet gjennom Aktørportalen, og motta og signere domsutkast elektronisk. I tillegg gjennomføres mange domskonferanser på fjernmøte med lyd og bilde.

Saksavvikling

Lagmannsrettens saksavvikling i 2025 var i hovedsak som tidligere år, men vi fikk inn og avgjorde færre anker over sivil dom enn det som har vært vanlig de senere årene. Vi vet at sakstallene kan variere betydelig fra år til år, men det er vanskelig å ha en klar formening om hva svingningene skyldes. Saksbehandlingstiden varierer fra sakstype til sakstype, og avhenger av hvordan saken skal behandles.

For anke over dom i muntlig ankeforhandling, var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for straffesaker 113 dager og for sivile saker 114 dager. Selv om lagmannsretten tidvis har kapasitet til å behandle sakene enda raskere, er det ofte en utfordring å finne et felles tidspunkt hvor aktørene – prosessfullmektiger, aktører, forsvarere, bistandsadvokater, sakkyndige og/eller tolker – har anledning til å møte for retten. I 2025 var raskere behandling av fristsaker, dvs. straffesaker hvor tiltalte er varetektsfengslet eller var under 18 år da handlingen ble begått, et satsingsområde for lagmannsretten. I tre av sju saker nådde vi likevel ikke målet om at ankeforhandlingen skal starte innen åtte uker etter at saken er henvist til ankeforhandling. Årsaken til fristbruddene skyldes ofte at det trengs ekstra tid til saksforberedelse eller fordi det er utfordrende å finne et tidspunkt hvor alle sentrale aktører kan møte.

Lagmannsretten fikk inn noen færre saker i 2025 enn vi gjorde i 2024. Straffesakene utgjør ca. 60 % av innkomne saker, mens sivile saker utgjør ca. 40 %.

Lagmannsretten kan nekte å fremme en anke over straffedom til ankeforhandling dersom tre dommere enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem. For mindre alvorlige forhold kan lagmannsretten nekte å gi samtykke til å behandle anken. I 2025 ble ca. 33 % av straffesakene fremmet til ankeforhandling, mens ca. 9 % av sakene ble avgjort ved dom allerede under skriftlig ankeprøving. Lagmannsretten kan også nekte å fremme en anke over sivil dom dersom det er klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke vil føre frem eller dersom ankesummen er under 250 000 kroner. Også for barnevernssaker kreves det samtykke for å få saken behandlet for lagmannsretten. I 2025 ble det i til sammen 35 % av sakene besluttet å ikke fremme anken for lagmannsretten. At sivile saker avgjøres etter rettsmekling i stedet for

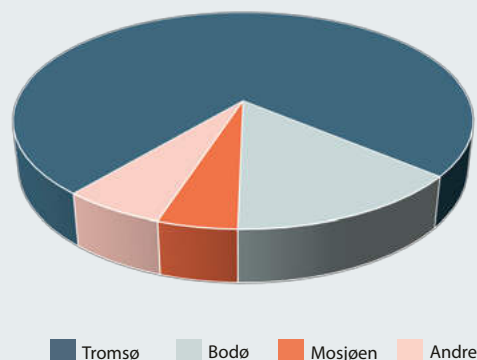
ved dom, er et satsingsområde for domstolene. Partene kan spare store kostnader ved å delta i mekling og inngå forlik, samtidig som de får en løsning på saken som de har kontroll på og kan leve med. Det er imidlertid avgjørende at partene selv er innstilt på å forsøke å forlike saken. I 2025 gjennomførte lagmannsretten ti rettsmeklinger. Det ble inngått forlik i seks av disse sakene, mens en sak er stanset i påvente av ny rettsmekling.

Antall avgjorte anker over straffedom og sivil dom kommer frem av diagrammene nedenfor. I tillegg avgjorde lagmannsretten tre overskjønn, fire anker over jordskifteavgjørelser og sju anker over Trygderettens avgjørelse. De sivile sakene som ikke ender med dom, blir avgjort på annen måte. Dette kan være at anken nektes fremmet fordi lagmannsretten mener den ikke vil føre frem, at det ikke gis samtykke til behandling av saken fordi tvistesummen er under 250 000 kroner, fordi anken trekkes eller fordi saken ender med forlik.

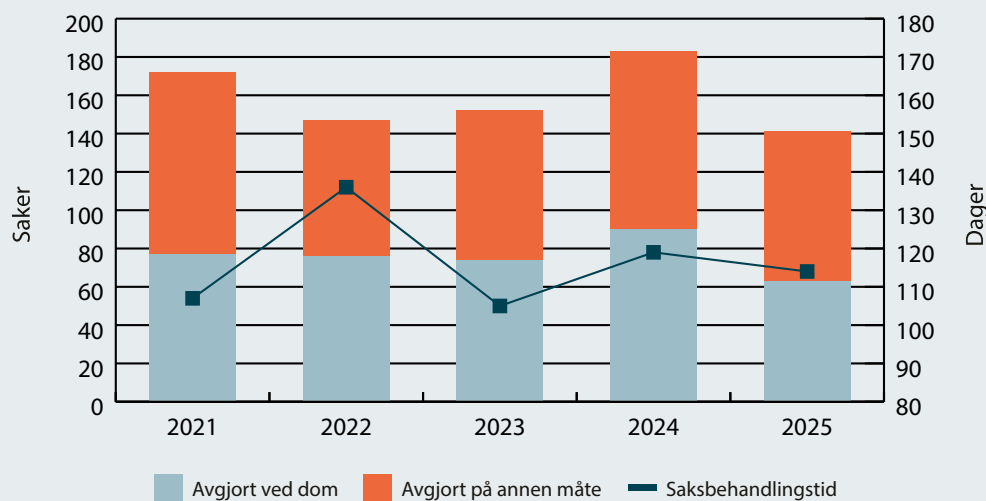
Innkomst og avgjørelse av anker over kjennelser og beslutninger i sivile saker var i 2025 noe høyere enn normalt. For straffesaker var det en nedgang fra toppåret 2023, men samtidig høyere enn det som var vanlig i årene forut. Anker over kjennelser og beslutninger avgjøres etter skriftlig behandling av tre lagdommere. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 34 dager for de sivile sakene og sju dager for straffesakene.

I 2025 ble det holdt til sammen 148 ankeforhandling, hvilket er færre enn i 2024. I 24 av disse ble det brukt til sammen 46 tolker. Det ble tolket på 18 ulike språk. Arabisk, engelsk og somalisk ble brukt i flest saker.

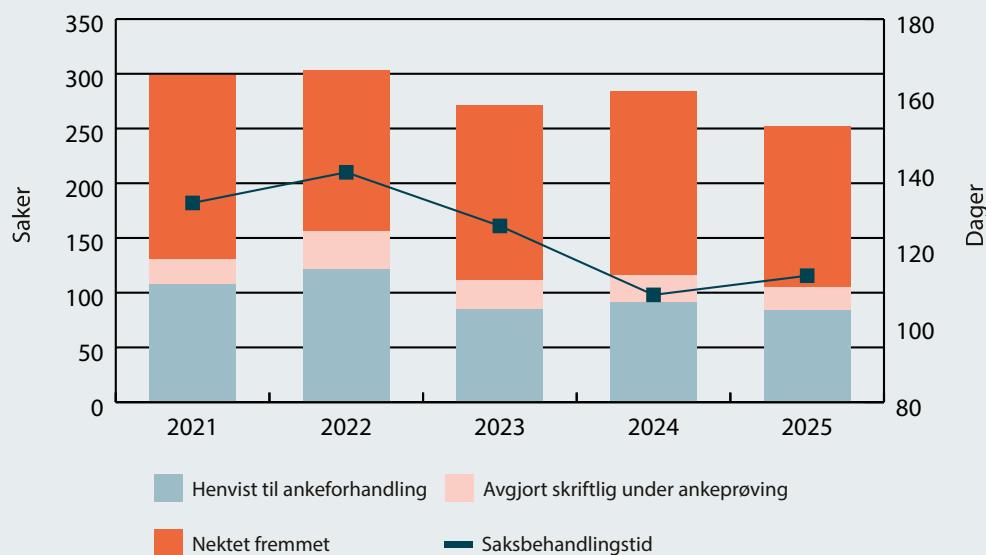
Steder for ankeforhandling – 148 saker

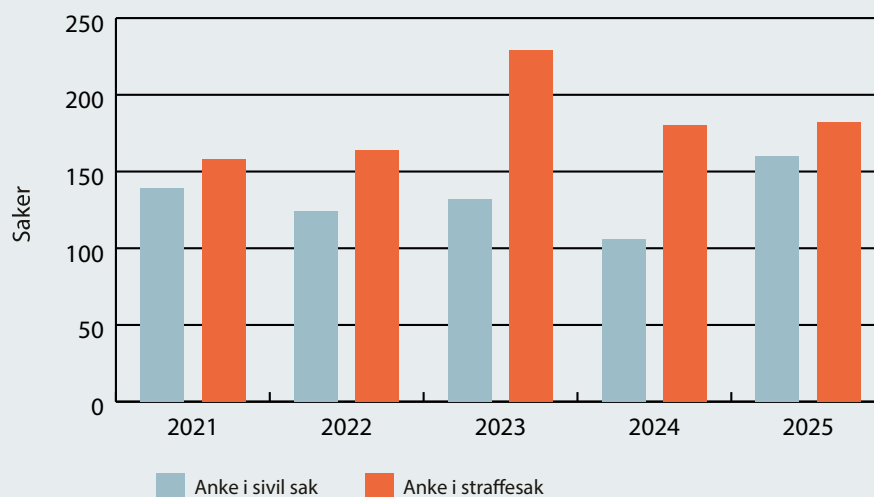
Anke over sivil dom – avgjorte saker

Anke over straffedom – avgjorte saker

Anke over kjennelse/beslutning – avgjorte saker

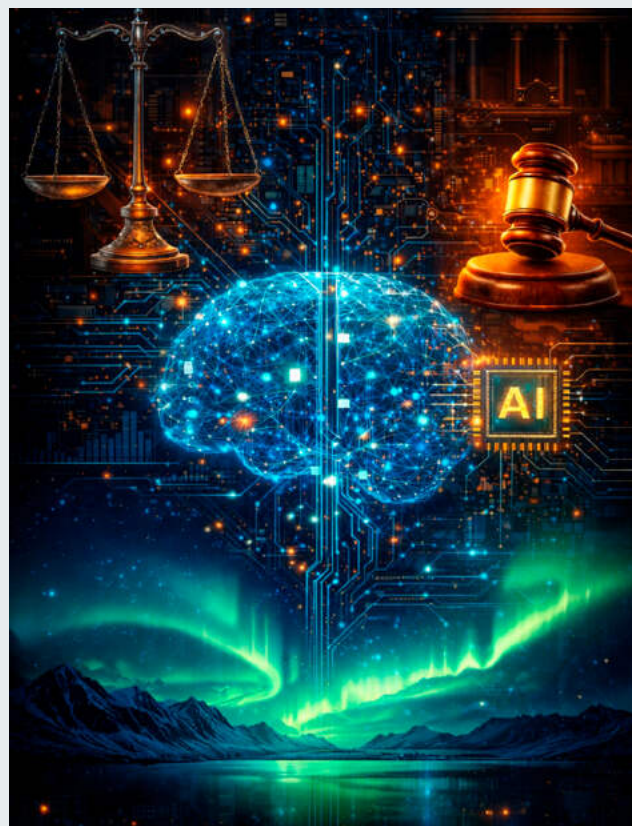
Bruk av kunstig intelligens i lagmannsretten

Hålogaland lagmannsrett har i løpet av året fortsatt arbeidet med å ta i bruk kunstig intelligens (KI) som et støtteverktøy i både dømmende og administrativ virksomhet. Formålet er å øke effektiviteten og kvaliteten i arbeidsprosessene, samtidig som alle rettssikkerhetsmessige og etiske krav ivaretas. Bruken reguleres av sentrale retningslinjer, og det er kun Microsoft 365 Copilot som er godkjent KI-verktøy i domstolene. Verktøyet brukes innenfor strenge rammer for informasjonssikkerhet, og den enkelte medarbeider har ansvar for å sikre at all bruk er forsvarlig og korrekt.

I dommerarbeidet benyttes KI særlig til å utarbeide sammendrag av omfattende dokumenter, identifisere sentrale tema og strukturere komplekst materiale. KI kan også bidra i arbeidet med førsteutkast til sammendrag av avgjørelser for publisering på Lovdata. Erfaringene viser at dette er tidsbesparende, spesielt i saker med store dokumentmengder. Dommeren kan stille målrettede spørsmål direkte til dokumentene og raskt få frem tematisk relevante utdrag som danner et godt grunnlag for videre arbeid. Samtidig er dommerens selvstendige faglige ansvar uendret. Alle vurderinger og alle sammendrag skal kontrolleres og kvalitetssikres manuelt, og dommeren skal alltid ha tilstrekkelig kompetanse til å kunne forvalte materialet som produseres gjennom bruk av KI.

Også administrativt brukes KI som et praktisk og effektivt planleggingsverktøy. Det kan blant annet benyttes til å finne ledige møtetidspunkt, tilrettelegge for koordinering mellom ansatte og forberede presentasjoner, innlegg og møtemateriell. I tillegg kan KI brukes til å utarbeide statistiske oversikter og analyser, eksempelvis knyttet til saksportefølje, tidsbruk og interne utviklingstrekk. KI gjør det mulig å hente inn og sortere informasjon raskt, noe som styrker beslutningsgrunnlaget i den administrative ledelsen av virksomheten.

Lagmannsretten er fremdeles i en tidlig fase i bruk av KI, og kompetanse, erfaring og engasjement varierer mellom medarbeiderne. Verktøyet oppleves

imidlertid som et nyttig supplement, og potensialet vurderes som betydelig. KI brukes løpende innenfor trygge rammer, og utviklingen følges nøye med tanke på rettssikkerhet og personvern. Erfaringene så langt viser at KI kan bidra positivt til kvalitet og effektivitet i virksomheten, samtidig som menneskelig kompetanse og vurdering forblir avgjørende i alle ledd.

Samiske saker

Hålogaland lagmannsrett behandler jevnlig saker hvor innslaget av samisk språk, kultur og samfunnsliv aktualiseres. Lagmannsretten hadde i 2025 to saker hvor det ble benyttet nordsamisk språk og tolk, noe som er færre enn normalt. Lagmannsretten har ikke hatt til behandling saker hvor spørsmålet om tolking til andre samiske språk har vært aktuelt. Lagmannsretten er en del av forvaltningsområdet for samisk språk, og vårt lagdømme dekker den norske delen av det nordsamiske, lulesamiske og deler av det sørsamiske språkområdet. Størstedelen av det tradisjonelle samiske reinbeiteområdet ligger innenfor Hålogaland lagdømme. I tillegg bruker svenske reindriftsutøvere deler av indre Troms som sommerbeiteområde. Lagmannsretten tar på alvor vår grunnlovfestede forpliktelse til å ivareta samisk språk, kultur og sam-

funnsliv i alle saker som berører samiske interesser, uavhengig av hvor i lagdommet ankeforhandlingen holdes. Vi har dommere med særlig kompetanse innenfor samerett og samisk språk og kultur, og flere av våre dommere har hatt samerett som fag i studiepermisjonen sin. To av våre dommere, Nils Asbjørn Engstad og Jussi Pedersen, var medlemmer av Samisk forum i domstolene i 2025. Engstad var forumets leder, og har også holdt innføringskurs i samerett på introduksjonskurs for nye dommere. I tillegg til å være dommer ved Hålogaland lagmannsrett er Jussi Pedersen også leder av Utmarksdomstolen for Finnmark. Lagdommer Susann Funderud Skogvang ved vår domstol har i betydelig grad bidratt til å utvikle en veileder for håndteringen av samiske saker i norske domstoler, og skal i 2026 holde foredrag om samerett på de årlige dommerseminarene, som favner dommere i de alminnelige domstolene og jordskifterettene.

Kompetanse i de særlige rettsspørsmål som reiser seg i samiske saker er svært viktig for å ivareta samenes rettsikkerhet. Det gjelder ikke bare for å opplyse saken tilstrekkelig gjennom bruk av adekvate og kompetente tolketjenester. Forståelse for de kulturelle og sedvanerettslige sidene ved den samiske folkegruppens

levesett er også av betydning for å løse de særlige materielle og prosessuelle spørsmål som bringes inn for domstolene. Særlig reindriften som næring er svært spesialisert, og forståelse både for den interne organiseringen og næringens særpreg er av betydning for anvendelse av retten. Hålogaland lagmannsrett behandler tilnærmet årlig en eller flere saker som har tilknytning til reindriften, så også i 2025.

LH-2024-154186-2 og LH-2024-154816

Saken gjaldt anke fra to reinbeitedistrikter over en avgjørelse om ikke å utsette tvangsfullbyrdelsen av forhåndstiltredelse til ekspropriert grunn for bygging av ny kraftledning og transformatorstasjoner mellom Skaidi og Hammerfest og for ny kraftledning fra Hyggevatn til Melkøya. Reinbeitedistriktene mente at både vedtaket om forhåndstiltredelse og vedtakene om konsesjon og ekspropriasjon, som forhåndstiltredelsen bygget på, var ugyldige. Lagmannsretten forkastet reinbeitedistriktenes anke. Videre anke til Høyesterett ble nektet fremmet. Høyesteretts ankeutvalg bemerket at en slik avgjørelse ikke avgjør om ekspropriasjonstillatelsen er gyldig, men er et spørsmål som kan komme opp i det senere ekspropriasjonsskjønnet (HR-2025-1663-U).

Deltakere på seminar i regi av Samisk Forum i Kautokeino høsten 2025

Foto: Domstoladministrasjonen

Arbeidslivet i lagmannsretten

Hålogaland lagmannsrett har 26 ansatte, som sammen utfører de oppgavene som ligger til domstolen. Medarbeiderne har ulik kompetanse og bakgrunn, og arbeider tett for å sikre kvalitet og kontinuitet i arbeidet. Her presenterer vi tre av våre kolleger, som utfører ulike oppgaver i lagmannsretten.

Preben Bruvold Johansen har master i teknologi og har vært IT-rådgiver i lagmannsretten siden 2019. Den gang forsto vi ikke hvor sentral denne nye medarbeideren ville bli i årene fremover. Erik Eldjarn startet som lagdommer i 2020. Han har bakgrunn som dommerfullmektig, Ph.d.-stipendiat og advokat, og utfører alle typer dommeroppgaver i lagmannsretten. Cecilie Kaknes har arbeidet som saksbehandler i lagmannsretten siden 2011. Hun har bakgrunn som bedriftsøkonom og administrativt arbeid.

Preben Bruvold Johansen – IT-rådgiver

Jeg har ansvar for drift og vedlikehold av IT-teknisk utstyr i lagmannsretten, og jeg tilrettelegger for tekniske løsninger før og under ankeforhandlinger. Jeg har også ansvar for opplæring, innføring og rutineutvikling for nye IT-løsninger, og jobber tett på

den teknologiske utviklingen i domstolen og de behov dommere og saksbehandlere har. Jobben krever at jeg holder meg faglig oppdatert og ligger i forkant av ny teknologi, og jeg trives godt når nye systemer og programvare skal tas i bruk. Arbeidsmiljøet i lagmannsretten er svært godt. Medarbeiderne er positive til nye teknologiske løsninger, noe som gjør jobben både morsom og meningsfull.

Erik Eldjarn – lagdommer

Jeg forbereder rettssaker og skriver avgjørelser i alle sakstyper, gjør tjeneste i ankeutvalget og er en del av rettsmeklingsgruppa. Arbeidet er variert og svært meningsfylt. Særlig godt liker jeg kombinasjonen av muntlige forhandlinger i rettssalen, faglige utfordringer og skrivingen på kontoret. Jeg setter pris på å jobbe med saker som har stor betydning for partene og rettsutviklingen. Den digitale utviklingen påvirker arbeidet i stor grad. Som pilotdomstol for «Opptak i retten» bidrar lagmannsretten til mer effektive prosesser og færre gjentatte vitneforklaringer. Digitale rettsmeklinger og fjernmøter er blitt vanlige, og jeg har også tatt i bruk Copilot i arbeidshverdagen. Lagmannsretten er en svært god arbeidsplass med dyktige kolleger og trivelige lokaler. Jeg trives veldig godt.

Cecilie Kaknes – rådgiver

Jeg arbeider med både straffesaker og sivile saker, og følger sakene gjennom hele prosessen. Arbeidet innebærer kontakt med parter og aktører, og ansvar for praktiske oppgaver i forbindelse med ankeforhandlinger. Av og til reiser jeg også sammen med dommerne til forhandlinger utenfor Tromsø. I tillegg er jeg verneombud, medlem av tilsettingsrådet, superbruker i Lovisa, vikar for berammeren og den av saksbehandlerne som bistår Utmarksdomstolen for Finnmark. Digitaliseringen har endret arbeidshverdagen min, og flere oppgaver kan nå utføres digitalt og mer effektive. Det er variasjonen i arbeidsoppgavene og muligheten til å arbeide tett på sakene som motiverer meg. Jeg liker arbeidet med å forberede ankeforhandlinger og at jeg stadig får ansvar for nye, utviklende, oppgaver. Jeg trives svært godt med jobben. Det er inspirerende å jobbe et sted med gode kollegaer og godt arbeidsmiljø.

Preben Bruvold Johansen, Erik Eldjarn og Cecilie Kaknes
Foto: Monica Hansen Nylund

Kompetansearbeid

Kvaliteten på lagmannsrettens arbeid er avhengig av felles innsats fra dyktige ansatte, som kontinuerlig utvikler sin kompetanse. Den største kompetanseutviklingen skjer gjennom behandlingen av saker, og man blir aldri utlært i jobben som dommer. Ved siden av jobben i lagmannsretten, har dommere i 2025 blant annet deltatt i internasjonalt dommerarbeid, offentlige utvalg, arbeidsgrupper, Samisk Forum, styret i Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM), Kontrollkommisjonen for UNN, som mekler hos Riksmekleren, medlem av ulike nemnder, sensor på Universitet og som forelesere og deltakere på ulike kurs og seminarer. Jussi Pedersen er ved siden av stillingen som lagdommer, også leder av Utmarksdomstolen for Finnmark. Faglige aktiviteter utenfor lagmannsretten tilfører verdifull kompetanse til vårt daglige arbeid med sakene.

Hvert fjerde år har dommerne en måned studiepermisjon. I 2025 avviklet tre av våre dommere studiepermisjon. Studiepermisjonen benyttes dels til kompetanseheving for den enkelte og dels til produksjon av artikler mv. som kan komme alle domstolene til nytte. Saksbehandlere og utreder deltar på ulike fagkurs og samlinger. Tilbudet av digitale kompetansetiltak er betydelig, og disse benytter vi, enten hver for oss eller i fellesskap, for faglig oppdatering. Kompetansebygging tilpasset den digitale utviklingen i domstolene er særlig viktig. Mye av dette skjer også digitalt, men større omstillinger krever betydelig innsats og samordning i domstolen. Lagmannsretten har egen it-rådgiver med ansvar for digitale verktøy.

Sikkerhetsøvelse i Tinghuset

PhD-stipendiat Gjermund Aasbrenn og førstelagmann Monica Hansen Nylund

Opplæring og bistand til saksbehandlere og dommere, samt veiledning og tilrettelegging for aktører og publikum, gjennomføres i hovedsak lokalt.

En gang i måneden er det felles møte for alle dommerne i lagmannsretten. Her diskuteres dagsaktuelle problemstillinger og innimellom holder noen innlegg om et aktuelt faglige tema, med påfølgende diskusjon. I 2025 arrangerte vi i tillegg felles fagmøter om følgende tema:

- Nye høyesterettsavgjørelser i strafferetten og straffeprosessen, v/stipendiat Gjermund Aasbrenn
- Storting- og sametingsvalget 2025, v/førsteamanuensis Troy Saghaug Broderstad
- Tolking og domstolenes plikt til å opplyse saken ut fra målet om rettssikkerhet for alle, v/rettstolk Nancy Porsanger Anti
- Det årlige barnerettsseminaret (digitalt)

All sikkerhetsdokumentasjon for lagmannsretten ble oppdatert i 2025, og det ble også laget en egen beredskapsplan for Tinghuset i Tromsø. I den anledning arrangerte vi sammen med Nord-Troms og Senja tingrett en sikkerhetsøvelse, med deltakelse fra både interne og eksterne aktører, inkludert politiet, basert på en pågående voldshendelse i et rettsmøte (PLI-VO). Videoopptak fra øvelsen ble i ettertid vist til og diskutert med alle medarbeiderne, og gir oss trygghet for hvordan farlige situasjoner bør håndteres.

Internseminar i Bodø

Hvert år arrangerer lagmannsretten en studiereise eller et internseminar hvor alle ansatte er med. Programmet legges opp slik at det blir relevant for både saksbehandlere og dommere. Høsten 2025 gjennomførte vi et todagers internseminar i Bodø. Programmet på seminaret inneholdt varierte og svært aktuelle temaer som forebygging av korrupsjon i domstolene, bruk av KI, klimasøksmål og dommeretikk, interessebasert rettsmekling og kvalitet i samhandling mellom lagmannsretten og barne-sakkyndige. I tillegg hadde vi besøk av professor Jørn Øyrehagen Sunde, som holdt et tankevekkende foredrag om digital rett og dommerrolla i framtida.

Noe av formålet med seminaret er å være sammen, også utenom rettssalen og kontoret. Fritiden ble brukt til en felles gåtur opp til Keiservarden, med nydelig utsikt over Bodø by og Landegode og hyggelige måltider med inviterte gjester og kulturelt innslag.

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan og Monica Hansen Nylund.

Utvalgte saker

Spørsmål om avvisning av straffesak som følge av tidligere straffesak med tilknytning til samme hendelsesforløp

Spørsmålet i saken var om tidligere straff for oppbevaring av narkotika i dette tilfellet stengte for senere straffesak om narkotika. Siktede hadde – like før han ble pågrepet med narkotika på seg – gjemt unna et annet parti narkotika som først ble funnet etter at han var rettskraftig domfelt for det han hadde hatt på seg ved pågripelsen. Siktede ble deretter på ny tiltalt for oppbevaring av narkotika. Siktede hevdet at straffesak nr. 2 måtte avvises etter straffeprosessloven § 51, jf. EMK protokoll 7 artikkel 4. Lagmannsretten kom til at det ikke var faktisk identitet mellom handlingene som lå til grunn for sak nr. 1 og 2, og opprettholdt tingrettens domfellelse. Straffen på 45 dager fengsel ble gjort betinget. Anke til Høyesterett ble nektet fremmet.

LH-2024-169638

Avskjedssak mot flykaptein i luftambulansetjenesten

Lagmannsretten kom enstemmig til at avskjeden av en flykaptein i luftambulansetjenesten var rettmessig og gyldig. Arbeidsgiver begrunnet avskjeden med at kapteinens adferd skapte uholdbare psykososiale forhold ved flybasen, påvirket samhandlingen mellom besetningsmedlemmene negativt, var en kilde til redusert flysikkerhet og kunne innebære redusert pasientsikkerhet. Lagmannsretten kom til at dette var sannsynliggjort og at kapteinens adferd var et vesentlig mislighold av arbeidsavtalen. Avskjeden fremsto ikke som en urimelig eller uforholdsmessig reaksjon. Det var heller ikke svakheter ved saksbehandlingen som kunne ha hatt betydning for arbeidsgivers beslutning.

LH-2024-172589

Grov mishandling i nære relasjoner. Prinsipper for fastsettelse av forbudssone ved kontaktforbud med elektronisk kontroll

En mann ble funnet skyldig i grov mishandling av sin tidligere ektefelle og fire av sine barn. Mishandlingen av ektefellen varte i hele perioden de hadde bodd sammen i Norge, om lag sju år, og hadde fortsatt med

trusler etter at samlivet var avsluttet. Mishandlingen av barna hadde vart i fire år. Mishandlingen bestod i vold, trusler, frihetsberøvelse og ulike former for psykisk vold. Straffen ble satt til fengsel i seks år og seks måneder. De fornærmede ble også tilkjent oppreisningserstatning fra 150 000 til 250 000 kroner. Kontaktforbud ble idømt for en periode av fem år overfor den tidligere ektefellen og to av barna, også med oppholdsforbud med elektronisk kontroll. For at domfelte ikke skulle kunne snevre inn og slutte seg til hvor de fornærmede oppholder seg, måtte sonen være stor. Lagmannsretten fastsatte sonen til et område som omfattet nesten hele Vestland, Rogaland og Agder samt deler av Innlandet og Telemark. Lagmannsretten la til grunn at det bare i særegne tilfelle kunne være aktuelt med en så stor forbudssone, men kom etter en konkret vurdering av de fornærmedes behov for beskyttelse og de reelle konsekvensene for domfelte, til at dette ikke var uforholdsmessig. Anke til Høyesterett ble nektet fremmet.

LH-2024-182441

Spørsmål om arbeidsgivers styringsrett ved avslutning av arbeidsforhold for arbeidstaker som har fraskrevet seg rettighetene i arbeidsmiljøloven kapittel 15

Saken gjaldt krav om erstatning fra tidligere kommunedirektør som hadde fraskrevet seg rettighetene i arbeidsmiljøloven kapittel 15 mot etterlønn ved fratreden, jf. arbeidsmiljøloven §15-16 andre ledd. Tingretten ga arbeidstakeren medhold og la til grunn at vedtaket om fratreden ikke bygde på et forsvarlig grunnlag og var i strid med ulovfestede normer for arbeidsgivers styringsrett. Lagmannsretten kom til at det gjelder visse rammer for arbeidsgiver styringsrett, men at innholdet i normen må tilpasses de særlige forhold som bestemmelsen i arbeidsmiljøloven §15-16 er ment å ivareta, og ikke forrykke balansen i avtaleforholdet. I den konkrete vurderingen kom lagmannsretten til at det ikke var grunnlag for erstatning. Øvrige påberopte grunnlag førte heller ikke fram, og kommunen ble frifunnet. Saks-kostnader ble ikke tilkjent, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Anke over rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen ble tillatt fremmet for Høyesterett, men førte ikke frem.

LH-2024-202194 og HR-2026-221-A

Når «høyeste fjell» ikke er høyeste fjell – om eiendomsrett i fjellet

Private parter hadde reist sak for jordskifteretten for å få avklart eiendomsgrensene i fjellet mot Finnmarks-eiendommens areal på Skippernes på Sørøya i Finnmark. Det var spørsmål om tolkning av uttrykkene «høyeste fjell» og «til fjells». Ved ankebehandlingen kom lagmannsretten til at grensen mellom to private eiendommer og Finnmarks-eiendommens areal skal trekkes etter et markert terrengskille ca. 200 meter over havet, synlig fra et ståsted ved sjøen. Det ble tatt utgangspunkt i ordlyden i en «grensebeskrivelsesforretning» fra 1864, der det vises til to amtsskjøter fra 1785 som etter lagmannsrettens syn kastet lys over eiendommenes utstrekning mot fjellet. Videre ble det lagt vekt på etterfølgende skylddelingsforretninger fra 1920-tallet der en påvist varde ble opplyst å ligge på «høyeste fjell». Topografien i området var viktig for tolkningen og det ble vist til at de markante fjelltoppene lenger bak i fjellet ikke var nevnt i beskrivelsene. Fjellområdet hadde vært brukt til beite for sau og rein, også av nabogårdene, og det var ikke grunnlag for hevd.

LH-2024-196610

Befaring på Skippernes, Sørøya

Foto: Elisabeth Ranum

Fengsel i 20 år for omfattende seksuelle overgrep begått via internett

En mann på 56 år var satt under tiltale for om lag 250 tilfeller av overgrep mot barn via internett. Han hadde i en periode over flere år video-chattet med mindreårige over den tidligere chattetjenesten Omegle, og hadde blant annet fått barn til å utføre seksuelle handlinger og ha seksuell omgang både med seg selv og med andre barn. Tiltalte hadde også tatt opp film av videochattene, og sett på dette senere. Lagmannsretten, som domfelte for flere forhold enn tingretten, satte som tingretten straffen til fengsel i 20 år. Anke til Høyesterett ble nektet fremmet og begjæring om omgjøring av Høyesteretts nektelsesbeslutning ble ikke tatt til følge.

LH-2024-200499

Er det straffritt å kjøre bil i beruset tilstand når det foreligger en nødrettssituasjon?

En kvinne hadde kjørt bil i sterk alkoholpåvirket tilstand i sentrum av Berlevåg en søndags morgen. Hun mente hun ikke kunne dømmes fordi hun befant seg i en nødrettssituasjon etter å ha rømt fra eks-kjærestens hus, hvor hun hadde blitt utsatt for vold. Lagmannsretten la til grunn at det forelå en nødrettssituasjon da hun sprang fra huset, men delte seg i et flertall på fire og et mindretall på tre med hensyn til om hun kunne frifinnes på grunn av nødverge. Flertallet mente hun hadde flere andre muligheter for å beskytte seg enn å gjennomføre hele kjøreturen, og at det hadde vært rimelig om hun heller benyttet disse. Det bestemmende mindretallet mente imidlertid at hun hadde rett til å kjøre hjem til morens hus, en strekning på 1,2 km, og hun ble dermed frifunnet i lagmannsretten. Etter anke fra påtalemyndigheten ble saken behandlet i Høyesterett. Der mente to dommere at situasjonen ikke var så alvorlig at tiltalte straffritt kunne starte kjøreturen, mens tre dommere mente at starten av kjøreturen var straffri på grunn av nødrett, men at hun burde ha stanset kjøringen når faren for at noen fulgte etter henne var opphørt. Samtlige dommere i Høyesterett mente dermed at kvinnen måtte dømmes for kjøring i påvirket tilstand, men flertallet fant at situasjonen var så spesiell at utmåling av straff skulle utsettes med en prøvetid på to år, jf. straffeloven § 60. Tap av førerett ble fastsatt for seks måneder.

LH-2025-629 og HR-2025-1603-A

Krav om erstatning mot kommuner for ikke å ha grepet inn med lovpålagte tiltak i barne- og ungdomsår

Lagmannsretten behandlet i 2025 fem saker hvor privatpersoner hadde reist erstatningskrav mot den kommunen hvor de vokste opp, med påstand om ikke å ha fått slik hjelp fra grunnskole og/eller barnevern som de hadde krav på. Disse sakene reiser flere spørsmål, blant annet om hva som var den faktiske situasjonen mange år tilbake, hva ansvarlige organer eller personer i kommunen visste eller burde ha visst om barnets situasjon, hvor terskelen for å etablere ansvar for det offentlige ligger og om et eventuelt krav uansett er foreldet.

En av disse sakene gjaldt krav om erstatning for skade som skulle ha oppstått som følge av mobbing, omsorgssvikt og overgrep i barndommen, og spørsmålet om kommunen hadde opptrådt uaktsomt. Tingretten mente at kommunen var erstatningsansvarlig for forsømmelser under oppveksten, men lagmannsretten kom til at det ikke forelå tilstrekkelig bevis for systematisk mobbing, omsorgssvikt eller overgrep, og at kommunen hadde handlet innenfor aktsomhetsnormen. Erstatningskravet ble derfor ikke tatt til følge, og kommunen ble frifunnet.

LH-2024-15620-2

Kommunen ble også frifunnet i en av de andre sakene, hvor det var påstand om manglende inngripen fra barneverntjenestens side. Lagmannsretten mente at kommunen ikke kunne bebreides for håndteringen av tre bekymringsmeldinger som barneverntjenesten mottok i perioden 2000-2004, og som berørte partens omsorgssituasjon. Det var ikke sannsynliggjort at kommunen hadde opptrådt på en måte som lå utenfor det ankemotparten med rimelighet kunne forvente. Kommunen hadde dermed ikke opptrådt på en måte som innebar erstatningsansvar.

LH-2025-3739

Avliving av måkeunger er straffbart uavhengig av om dyrene opplevde frykt eller smerte

En mann var tiltalt for grov overtredelse av dyrevelferdsloven og naturmangfoldloven for å ha avlivet 16 måkeunger. Måkeungene ble drept med stein og døde umiddelbart, og det ble lagt til grunn at de ikke opplevde frykt eller smerte. Lagmannsretten kom likevel til at det var utøvd vold mot dyrene i

strid med dyrevelferdsloven § 14. Drapene utgjorde samtidig overtredelse av forbudet mot uttak av dyr i naturmangfoldloven § 15. Lagmannsretten kom til at disse to overtredelsene kunne pådømmes samtidig. Spørsmålet er særlig aktuelt innenfor dette området fordi det er en rekke sektorlover som kan benyttes sammen med naturmangfoldloven. Straffen, som tingretten hadde fastsatt til 100 dager fengsel, ble i lagmannsretten redusert til 45 dager. Anke til Høyesterett ble ikke tillatt fremmet.

LH-2025-51117

Helikopterlanding på hustak i Narvik. Spørsmål om aktsomhetsnormen i den EØS-rettslige luftfartslovgivningen

En mann var tiltalt, og i tingretten frifunnet, for overtredelser av luftfartsloven. Han hadde blant annet landet med et helikopter på eget hustak i et boligfelt i Narvik. Et bestemmende mindretall på tre meddommere i lagmannsretten kom til samme resultat som tingretten, nemlig at landingen ikke var "uaktsom eller skjodesløs". De fire andre dommerne mente derimot at denne terskelen for aktsomhet var overskredet. Tiltalte ble frifunnet, jf. straffeprosessloven § 35 første ledd. Påtalemyndighetens anke over mindretallets lov-anvendelse er fremmet til behandling i Høyesterett. Ankeforhandling er berammet til 12. mars 2026.

LH-2025-84112

Krav om heving og prisavslag etter kjøp av bolig med mangler

Saken gjaldt krav om heving, subsidært prisavslag, etter kjøp av en eldre enebolig. Spørsmålene i saken ble avgjort på bakgrunn av de nye reglene i avhendingsloven, der selgere ikke lenger kan ta «som den er»-forbehold eller tilsvarende alminnelige forbehold når de selger en bolig til forbrukere. De nye reglene innebærer at risikoen knyttet til skjulte feil ved slike salg, i større grad er lagt på selgeren. Lagmannsretten mente likevel at det ikke var grunnlag for å heve dette kjøpet, og det ble i stedet utmålt et prisavslag på 726 000 kroner. Et av forholdene var at garasjen var bygd større enn det som var godkjent, og i strid med regler om avstand til naboeiendom. Et annet forhold var at varmekabler på bad var lagt av ufaglært selv om det var gitt informasjon som tilsa at arbeidet var utført under ledelse av et profesjonelt el-firma. Anke til Høyesterett ble ikke tillatt fremmet.

LH-2025-151949

Besøksadresse Tromsø:
Fr Nansens plass 17

Telefon:
77 60 35 00

Besøksadresse Bodø:
Storgata 38

E-post:
Halogaland.lagmannsrett@domstol.no

Besøksadresse Mosjøen:
Skjervgata 41

www.domstol.no/halogaland

Postadresse:
Postboks 2511
9271 Tromsø

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan